

УДК 378.14-054.6

Каськова Л.Ф., Андріянова О.Ю., Кулай О.О., Ващенко І.Ю.

Українська медична стоматологічна академія, м.Полтава

РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

Організація навчального процесу в сучасних умовах вимагає впровадження нових педагогічних технологій, які передбачають застосування методів активного навчання і контролю знань студентів. Результати контролю знань, зокрема проведення тестування, слугують основними показниками оцінювання роботи студентів під час засвоєння матеріалу з предмета і є важливою умовою підвищення якості підготовки спеціалістів.

Ключові слова: *навчальний процес, контроль знань, тестові завдання, якість навчання, студенти-іноземці.*

Организация учебного процесса в современных условиях требует внедрения новых педагогических технологий, которые будут способствовать применению методов активного обучения и контроля знаний студентов. Результаты контроля знаний, включая проведение тестирования, служат основными показателями оценки работы студентов-иностранцев во время усвоения материала по предмету и являются важным условием повышения качества подготовки специалистов.

Ключевые слова: *учебный процесс, контроль знаний, тестовые задачи, качество обучения, студенты-иностранцы.*

Organization of the contemporary educational process requires the introduction of new pedagogical technologies that will promote the use of active learning and methods of control in student knowledge. The results of control in knowledge, including testing, play role the main indicators for evaluating the acquisition of material from the discipline by foreign students and they are an important condition for improving the quality of the training of specialists.

Keywords: *educational process, control in knowledge, test tasks, quality of training, foreign students.*

Підготовка висококваліфікованих лікарів в умовах реформування вищої школи є актуальною проблемою і вимагає розробки та впровадження нових форм навчання й удосконалення всієї системи медичної освіти.

Питання оптимізації та вдосконалення організації навчання у вищому навчальному закладі ґрунтується, з одного боку, на його індивідуалізації та формуванні клінічного мислення, а з іншого - на розширенні обсягу тренінгу студентів із метою отримати найбільш повноцінні знання і навички, що є одним із суттєвих компонентів у підготовці майбутнього фахівця.

Нові педагогічні технології щодо медичних ЗВО мають сприяти застосуванню методів активного навчання і контролю знань студентів, максимально наближеного до реальності, переходу від вибіркової до системно-цілісної перевірки знань, умінь і навичок, об'єктивізації їх оцінки, побудові навчального процесу на умовах співробітництва. Пошуки нових форм навчання, а також і контролю знань, упровадження різноманітних методичних прийомів, які б мобілізували студентів на опанування навчальної програми, слід уважати своєчасними і необхідними.

Контроль та оцінка знань, умінь і навичок студентів - невід'ємний структурний компонент навчального процесу. Він є завершальним складником оволодіння певним змістовим блоком, важливою ланкою в системі навчальної діяльності особистості[1, с.101].

Однією зі складових проблеми підвищення ефективності викладання і ролі викладача у вищій медичній школі є підвищення об'єктивності оцінки знань і вмінь студента. Для об'єктивізації оцінки рівня знань студентів значного поширення набув тестовий контроль. Тестові технології оптимізують навчальний процес та унеможливають суб'єктивізм у оцінюванні знань студентів. Такі моменти як однакові кількість запитань, час і умови для надання відповіді є перевагами цього методу оцінки знань. Подальша розробка тестового контролю навчання залишається актуальною.

Тому підвищуються і вимоги до засобів контролю рівня знань як результату процесу навчання.

Показники контролю знань студентів – єдина підстава для судження про результати навчання, а отже, для вирішення таких важливих питань як переведення на наступний курс, випуск із ЗВО і видача диплома. Дані про результати контролю знань студентів слугують основними показниками, за якими оцінюється робота окремих студентів, академічних груп, курсів, факультетів і вишів у цілому[2, с.136].

Основні завдання контролю - це виявлення рівня правильності, обсягу, глибини і дієвості засвоєних студентами-іноземцями знань, отримання інформації про характер пізнавальної діяльності, рівень самостійності та активності студентів в навчальному процесі, встановлення ефективності методів, форм і способів їхнього навчання. Контроль як складова частина навчання спонукає студентів до широкого самостійного читання й активної участі в навчальному процесі. Оцінка професійної підготовки студентів має бути всебічною, охоплювати всі сторони діяльності студента і враховувати вимоги до рівня його компетентності.

Тести – це потужний стимулюючим фактор, а студенти вчать те, що, на їхній погляд, буде оцінюватися. Ці завдання суттєво впливають на процес вивчення дисципліни, тому виникає необхідність розробляти такі тести, які будуть сприяти виконанню основних завдань навчання[3].

Сутність цього методу полягає у визначенні завдань (запитань) різних рівнів, на які або подані альтернативні відповіді, або студентові пропонується доповнити відповідь, або ж її сформулювати. Тестова перевірка може здійснюватися на паперовому носії чи з комп'ютерним забезпеченням. Перевага цього методу полягає в тому, що за допомогою найпростіших засобів (бланків, матриць) можна отримати відповідь практично на будь-яке запитання, а недоліком є можливість угадування правильної відповіді.

Тестування – це спеціально розроблена науково оптимізована атестаційна процедура, яка дозволяє максимально об'єктивно оцінити рівень досягнень студента і виразити ці можливості у вигляді чисел. Оптимальним і найбільш демократичним оцінюванням навчальної діяльності студентів-іноземців є рейтинговий контроль знань за допомогою стандартизованих тестів і розв'язання ситуаційних задач[2, с.136].

На кафедрі дитячої стоматології викладачі використовують систему ступеневого контролю знань – поточний, проміжний, підсумковий із самостійною позааудиторною підготовкою.

Етапне тестування проводиться на початку заняття з визначення початкового рівня знань. Викладач роздає студентам тестові запитання, на вирішення яких студентам відводиться певна кількість часу відповідно до кількості тестових завдань. Після перевірки відповідей студентів проводиться розбір матеріалу за темою заняття з обговоренням помилок. Викладач оцінює результати.

Тестування також використовується під час підсумкових модульних контролів (ПМК) для студентів усіх курсів, які навчаються на кафедрі, як критерій підготовки студента до іспиту.

Підготовка студентів до передзалікового тестового контролю дала студентам змогу узагальнити засвоєні знання і тим самим була контролюючим і стимулюючим фактором у підготовці до ПМК.

Студентам для підготовки до модульного контролю надається відповідний перелік питань, тестів і завдань. Тести спрямовані на перевірку професійних знань і вмінь, виявлення грамотності з предмета, властивостей концентрувати увагу, аналітичного мислення, цільових орієнтацій тощо.

У підготовці до підсумкового модульного контролю виникає проблема великого набору тестових завдань, їхньої валідності, предметної складності, інформаційної потужності. Тому співробітниками кафедри створений банк питань із кожної теми. Це велика робота, адже щороку питання

оновлюються, вдосконалюються і банк таких даних може бути орієнтиром у виборі нових підходів оцінки рівня знань студентів.

При проведенні тестування підвищуються об'єктивність і ефективність контролю знань, оптимізується процес навчання, що сприяє підвищенню зацікавленості студентів до проблеми, яка вивчається, та отриманню високих результатів оцінювання під час складання підсумкових модульних і ліцензійних іспитів[4, с.117].

Тести мають значний вплив на процес вивчення матеріалу, бо ознайомлення студента з тестовим завданням допомагає йому сконцентрувати увагу на ключових моментах теми, сприяє виконанню навчального плану.

Використання програм і комп'ютерної техніки дає можливість перейти на вищий рівень навчання та контролю знань студентів. Систематичний контроль сприяє засвоєнню ґрунтовних знань, що становлять надійну основу для подальшого засвоєння матеріалу.

З метою контролю знань у роботі зі студентами-іноземцями та з'ясування тих чи інших питань на кафедрі застосовуються систематизовані набори задач із діагностики, клініки, лікування, надання первинної допомоги та ін. Письмове розв'язання таких ситуаційних задач дозволяє при груповій формі занять проконтролювати всіх і кожного студента в однакових умовах, порівняти знання студентів і виявити типові для аудиторії труднощі, не засвоєні питання[4, с.118].

Унаслідок перевірки й оцінки знань студент має змогу дізнатися, що він знає і чого не знає чи знає недостатньо, що йому треба зробити для покращення якості знань. А це неминуче підводить студента до самостійних висновків про необхідність освоєння раціональніших прийомів навчальної праці. На цій підставі студент вирішує, якою за змістом і методикою має бути його подальша навчальна робота, на що потрібно звертати більше уваги, що дуже суттєво впливає на подальше навчання.

Контроль знань студентів має широкі можливості розвитку особистості студента, формування пізнавальних здібностей і засвоєння прийомів розумової діяльності. Процес контролю знань ефективно сприяє розвитку таких важливих якостей особистості як самостійність мислення, багата і стійка пам'ять, логічні узагальнення і т.д. Своєчасний контроль надає змогу викладачу кваліфікованіше керувати процесом засвоєння матеріалу. Здійснення принципу зворотного зв'язку є важливою умовою підвищення якості підготовки спеціалістів.

Отже, контроль рівня засвоєння і якості знань, здобутих студентами в процесі вивчення стоматологічних дисциплін, а також їх розвиток і готовність до застосування цих знань на практиці й демонструє співвідношення між тим, що студент знає з програмових дисциплін, і тим, що він може знати з цих же дисциплін на певному етапі навчання. На нашу думку, це визначення характеризує важливість контролю знань, суть якого, однак, набагато глибша і функціонально значуща.

Література

1. Макар Б.Г. Використання тестових технологій в умовах кредитно-модульної системи навчання / Макар Б.Г., Кривецький В.В. // Проблеми інтеграції Української медичної освіти у світовий освітній простір: матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції, 21-22 травня 2009 р. – Тернопіль, 2009. – С.101-102.

2. Кобилінська Л.І. Застосування тестового контролю знань студентів при вивченні біохімії в умовах кредитно-модульної системи / Л.І. Кобилінська, І.П. Федорович, О.Я. Склярів // Впровадження засад болонської системи освіти: український і зарубіжний досвід: матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції, 14-15 травня 2007р. – Тернопіль, 2007. – С.135-137.

3. Мацера О.А. Сучасні методи контролю й оцінки знань студентів під час вивчення іноземних мов / Мацера О.А. / XIV Міжнародна наукова

інтернет-конференція *Advanced technologies of science and education*, 19-21 квітня 2018р.

4. Контроль якості навчання в процесі вдосконалення професійних умінь студентів / Каськова Л.Ф., Кулай О.О., Андріянова О.Ю., Амосова Л.І. [та ін.] //Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, 22 березня 2018 року. – Полтава, 2018.– С.117-118.